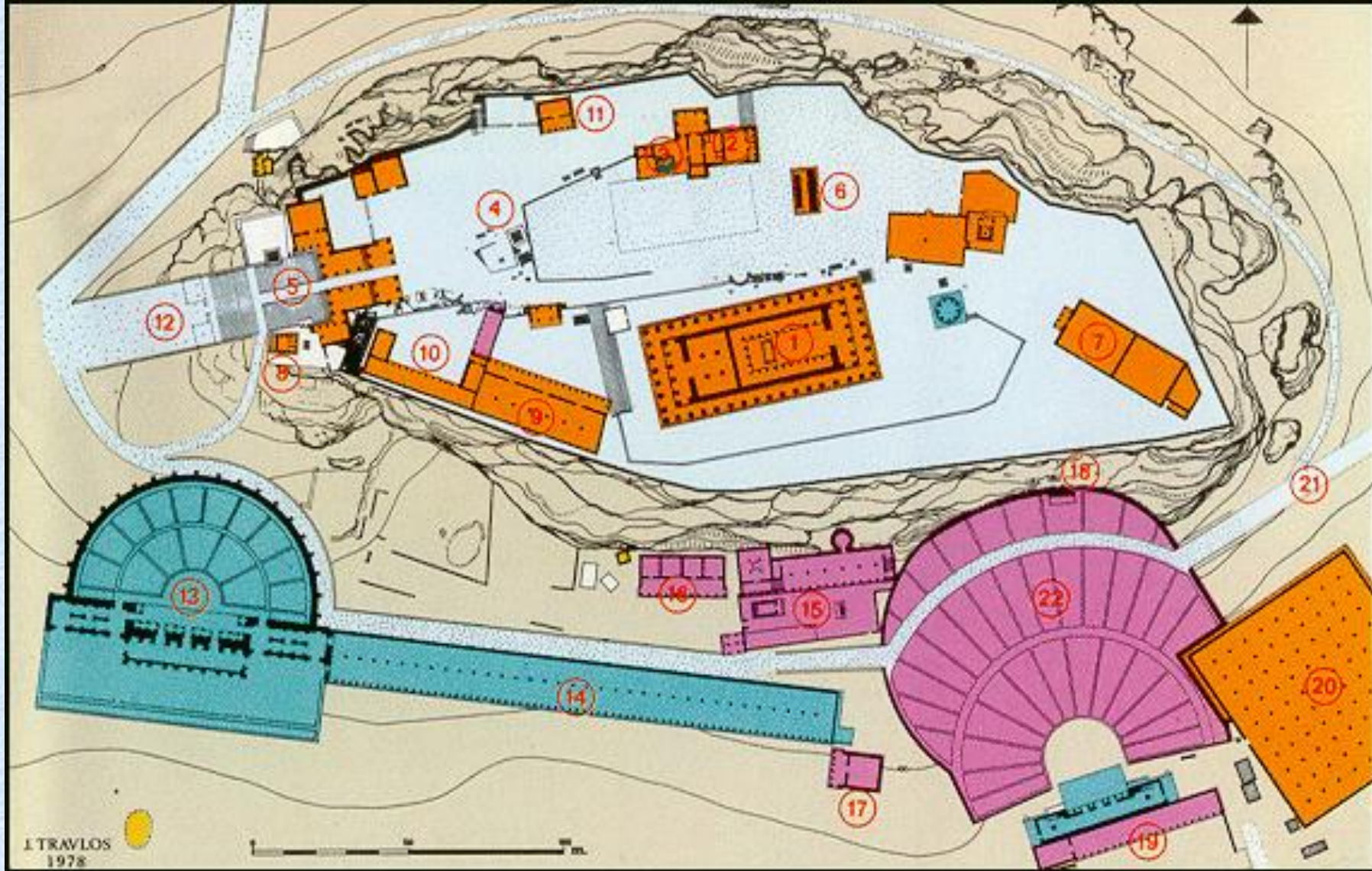

Η Ακρόπολη των Αθηνών

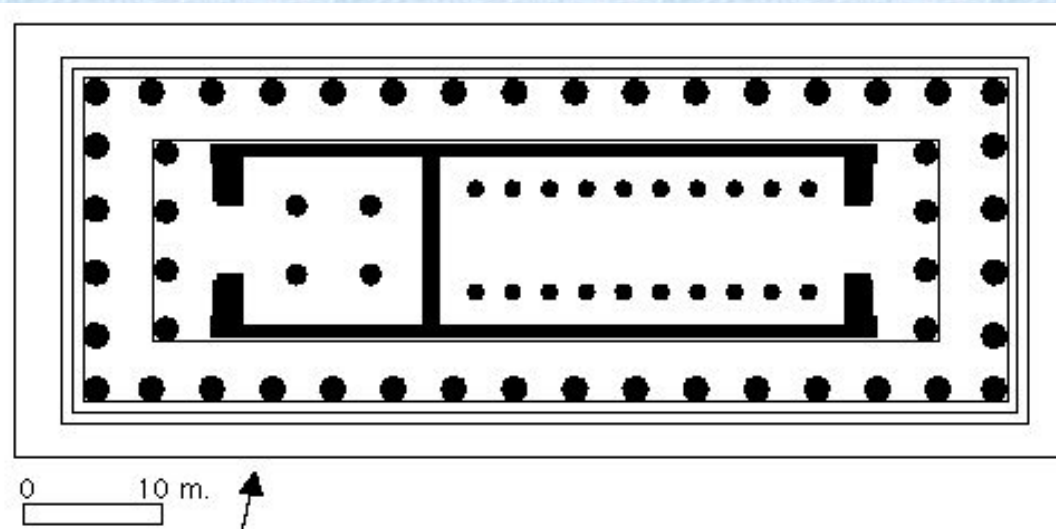
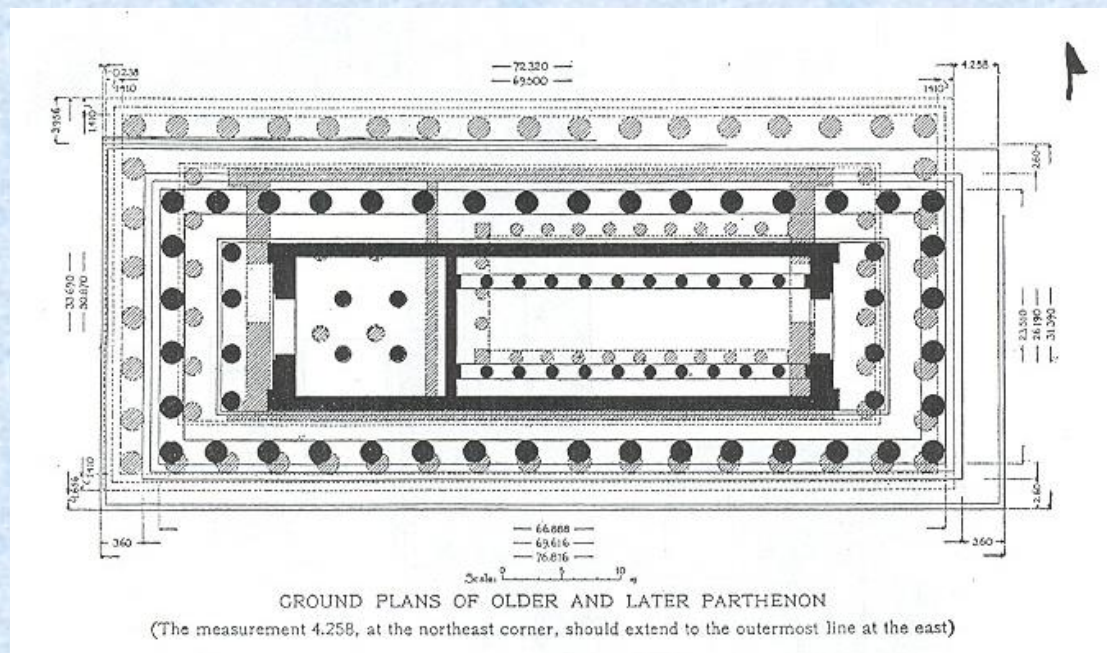
1. Παρθενώνας, 2. Ερεχθείο, 3. Πανδρόσειο, 4. Αθηνά Πρόμαχος, 5. Προπύλαια, 6. Βωμός Αθηνάς
7. Τέμενος Πανδίονα, 8. Ναός Αθηνάς Νίκης, 9. Χαλκοθήκη, 10. Βραυρωνείο, 11. Αρρηφορείο,
12. Είσοδος κλασικής εποχής, 13. Ηρώδειο, 14. Στοά Ευμένη, 15. Ασκληπιείο, 16. Ιωνική Στοά,
17 & 18 Μνημείο Νικία και Θρασύλλου, 19 Ιερό Διονύσιου Ελευθερέα, 20 Ωδείο Περικλή, 21. Περίπατος,
22. Διονυσιακό θέατρο. --- Κίτρινο = 5^{ος} αι / Ροζ = 4^{ος} αι / Μπλέ = Ελληνιστικά και Ρωμαϊκά

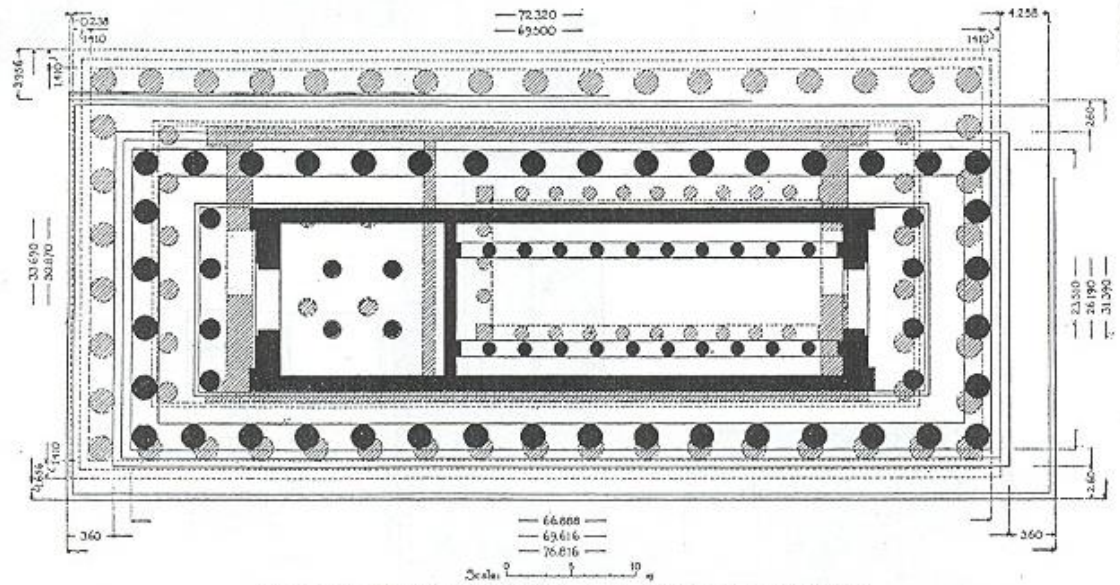
Προπαρθενώνας, 507 – 490 πΧ

Ημιτελής (συχνά 2 φάσεις ως Προ Παρθενώνας 1 & 2). Σήμερα σώζεται το πώρινο θεμέλιο 11μ βάθους περ 10.000 λιθοι 2 τονων ο καθένας!, κρηπίδα και τμήμα μαρμάρινης ανωδομής. Είχε προχωρήσει ως τον 3^ο σφόνδυλο του πτερού όταν κατέλαβαν την Ακρόπολη οι Πέρσες. Οι 24 δόμοι υποθεμελίωσης χρησιμοποιήθηκαν τελικά από τον Κλασικό Παρθενώνα.

Άρχισε από Θεμιστοκλή; Ή μετά τον Μαραθώνα (490;)/Κίμωνα 470-460/ Περικλή (βλ. Στυλιστικές διαφορές στις μετόπες) => ή και σύμφωνα με τρίτο μελετητή, διαχρονικό πρόγραμμα 5^{ου}-2^{ου} αι πΧ

23X67μ, 6X16 κίονες, τετράστυλος αμφιπρόστυλος, 2 εσωτ κιονοστοιχίες από 10 κίονες => τρίκλιτος σηκός

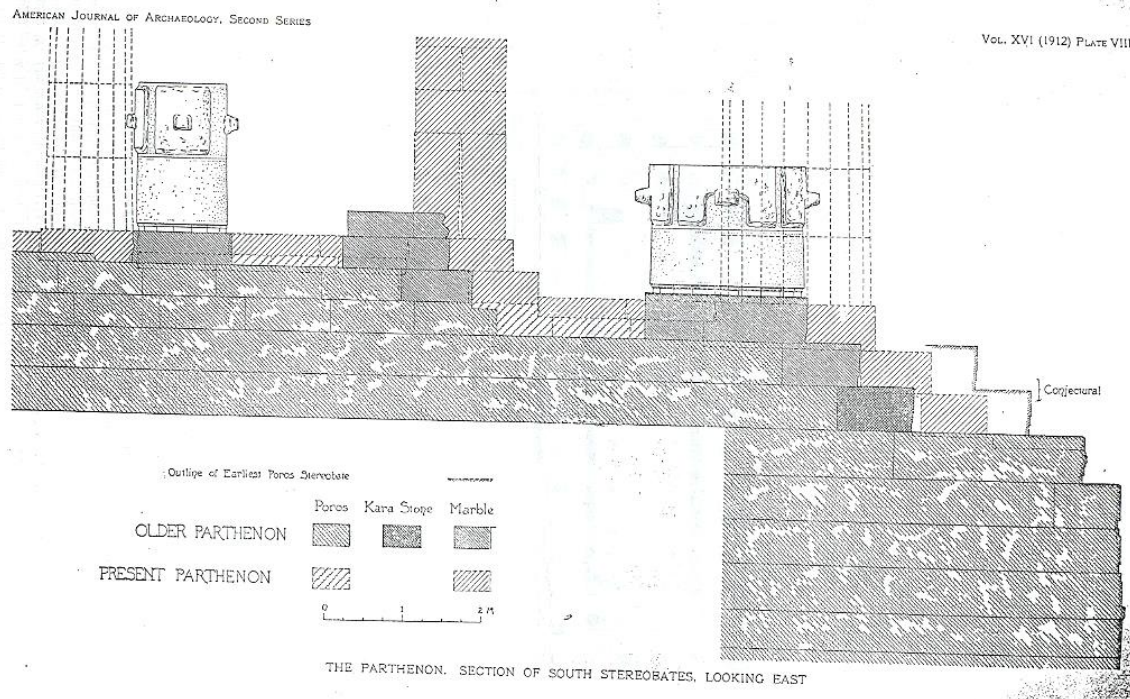
GROUND PLANS OF OLDER AND LATER PARTHENON

(The measurement 4.258, at the northeast corner, should extend to the outermost line at the east)

Προ-παρθενώνας (μαύρο)
και Παρθενώνας (γκρι)

Κατόψεις και θεμέλια

Πιο «κοντός» από τον Παρθενώνα.

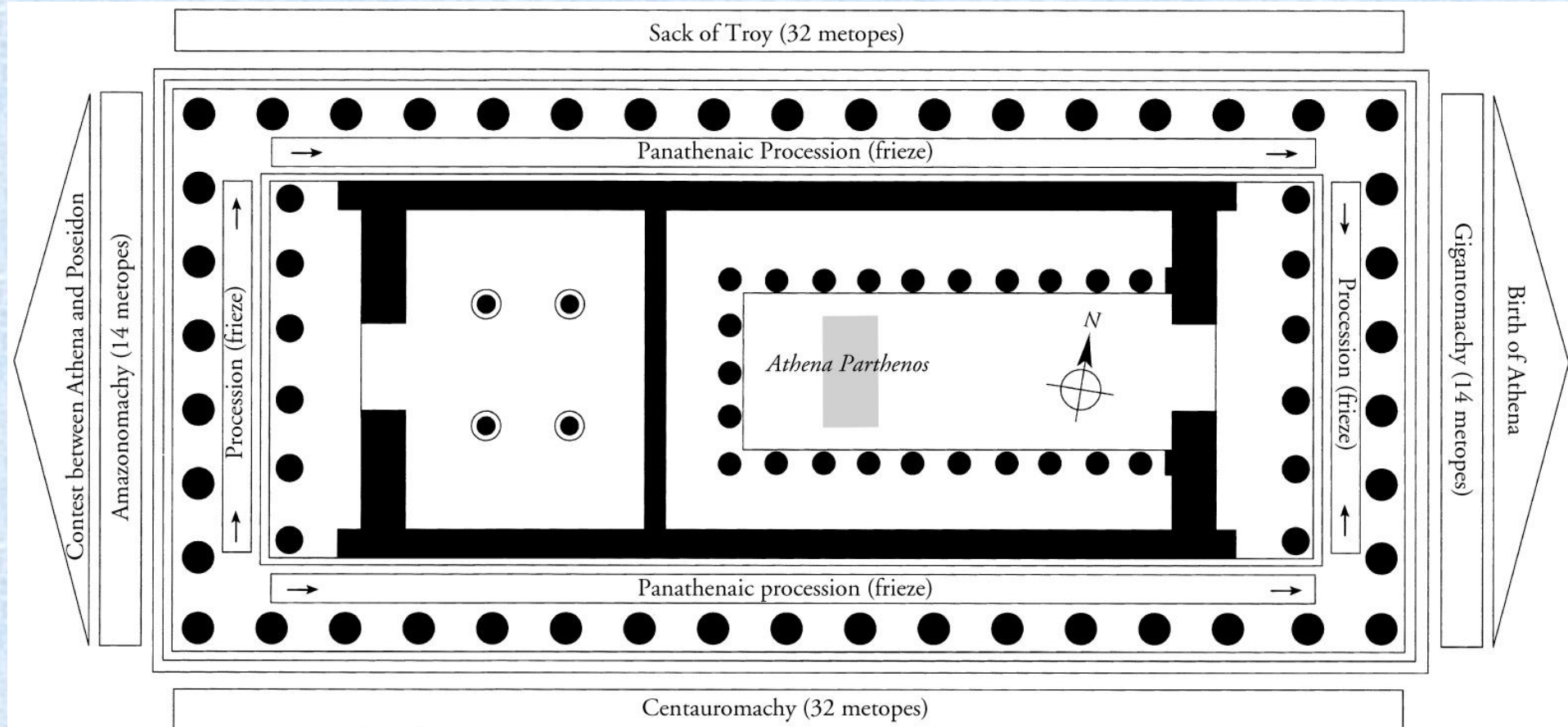
THE PARTHENON. SECTION OF SOUTH STEREOBATES, LOOKING EAST

Παρθενώνας, 447 –432 πΧ (438 τα αρχιτεκτονικά μέλη)

Παρθενών = το τμήμα πίσω από τον σηκό, ο οίκος της Παρθένου. Από το α' μ. 4^{ου} αι ονομάζεται έτσι όλος ο ναός. Το μεγαλύτερο οικοδόμημα του Περικλείου προγράμματος. Αρχιτέκτονες:

Ικτίνος και Καλλικράτης, με επίβλεψη Φειδία.

8X17, 69,51X30,86μ, αναλογία Υ: Πλ. = 9:4

Χρωματική απόδοση λεπτομερειών σε γλυπτά και σίμη. Εγκαυστική μέθοδος και χρήση χρυσού, κόκκινου, γαλάζιου στο δωρικό και λέσβιο κυμάτιο. Ανθεμωτοί ηγεμόνες κέραμοι και λεοντοκεφαλές υδρορρόες. Ανθεμωτά ακρωτήρια

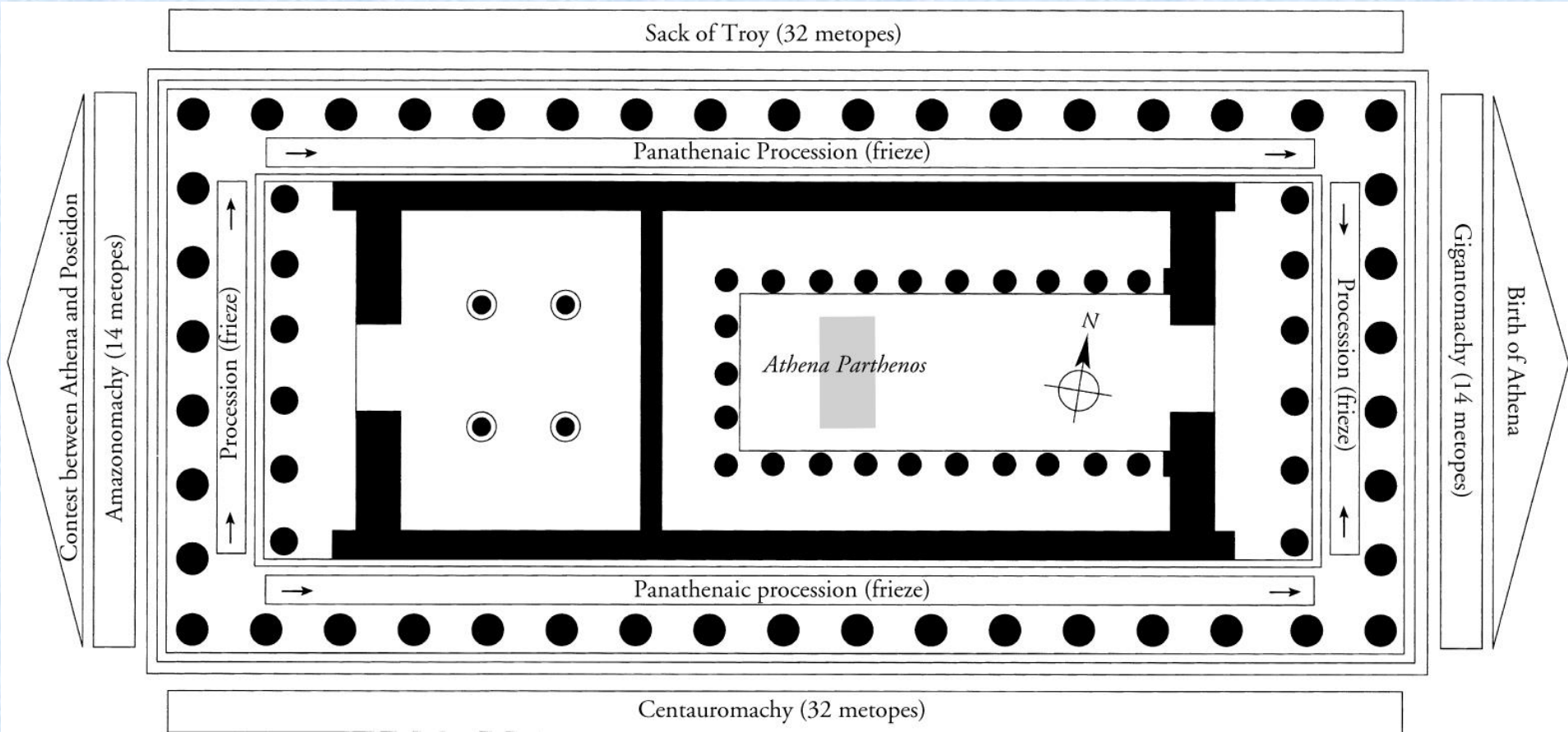

Εσωτερικό του Α αετώματος
Μαίανδρος με χρώμα που
διατηρείται ακόμη!

Αετωματικά γλυπτά (ολόγλυφα): Α Γέννηση Αθηνάς – Δ Έριδα Αθηνάς και Ποσειδώνα
Μετόπες: ανάγλυφες με μυθολογικά θέματα. Β Άλωση Τροίας, Ν Κενταυρομαχία, Α
Γιγαντομαχία, Δ Αμαζονομαχία – Σχέδια Carrey μας δίνουν πληροφορίες για τον διάκοσμο πριν
την έκκρηξη του Μοροζίνι

Το 334 ο Μ. Αλέξανδρος ανέθεσε ασπίδες των οποίων οι τόρμοι είναι ακόμη εμφανείς ενώ οι
μικρότερες τρύπες παραπέμπουν σε επιγραφή του Νέρωνα

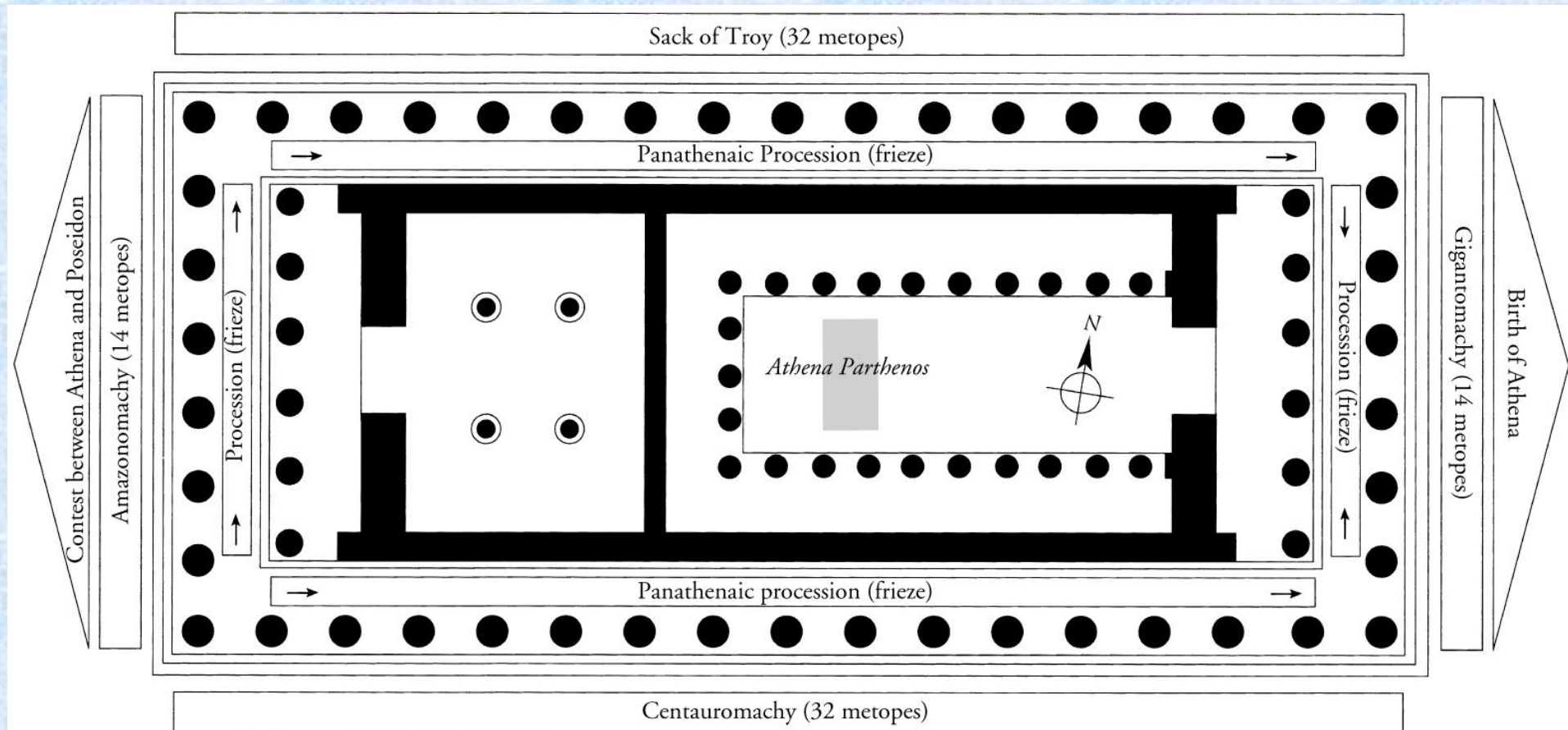
Ζωφόρος: περιτρέχει τον σηκό ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ: Πομπή παναθηναίων = ιππείς και
προετοιμασία/ξεκίνημα πομπής, πεπλοφόροι, υδριαφόροι, θυσία, παράδοση πέπλου ενώπιον
θεών

Εσωτερικά: δίτονη πύσχημη δωρική κιονοστοιχία στο σηκό, εντυπωσιακά φατνώματα με γαλάζιο χρώμα στον ουρανίσκο και άστρα στο κέντρο, γραπτό επίκρανο παραστάδας.

Χρυσελεφάντινο άγαλμα Αθηνάς Παρθένου του Φειδία

Στον «οίκο» 4 ιωνικοί κίονες – εκεί φυλάσσονταν διάφοροι θησαυροί και το συμμαχικό ταμείο (οίκος ανοχής επί Δημητρίου Πολιορκητη...)

Αεροφωτογραφία από N με την καταστροφή του πτερού και τη συντήρηση

Αετωματικά γλυπτά (ολόγλυφα): Α Γέννηση Αθηνάς – Δ Έριδα Αθηνάς και Ποσειδώνα

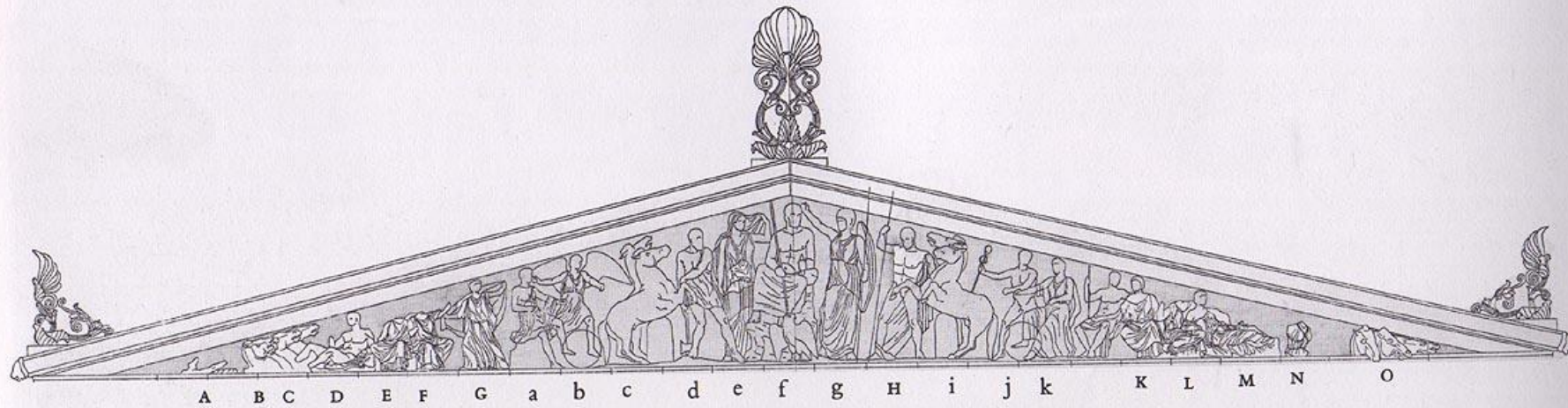
Μετόπες: ανάγλυφες με μυθολογικά θέματα. Β Άλωση Τροίας, Ν Κενταυρομαχία, Α Γιγαντομαχία, Δ Αμαζονομαχία – Σχέδια Carrey μας δίνουν πληροφορίες για τον διάκοσμο πριν την έκκρηξη του Μοροζίνι

Το 334 ο Μ. Αλέξανδρος ανέθεσε ασπίδες των οποίων οι τόρμοι είναι ακόμη εμφανείς ενώ οι μικρότερες τρύπες παραπέμπουν σε επιγραφή του Νέρωνα

Ζωφόρος: περιτρέχει τον σηκό ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ: Πομπή παναθηναίων = ιππείς και προετοιμασία/ξεκίνημα πομπής, πεπλοφόροι, υδριαφόροι, θυσία, παράδοση πέπλου ενώπιον θεών

Εσωτερικά: δίτονη πιόσχημη δωρική κιονοστοιχία στο σηκό, εντυπωσιακά φατνώματα με γαλάζιο χρώμα στον ουρανίσκο και άστρα στο κέντρο, γραπτό επίκρανο παραστάδας. Χρυσελεφάντινο άγαλμα Αθηνάς Παρθένου του Φειδία

Στον «οίκο» 4 ιωνικοί κίονες – εκεί φυλάσσονταν διάφοροι θησαυροί και το συμμαχικό ταμείο (οίκος ανοχής επί Δημητρίου Πολιορκητη...)

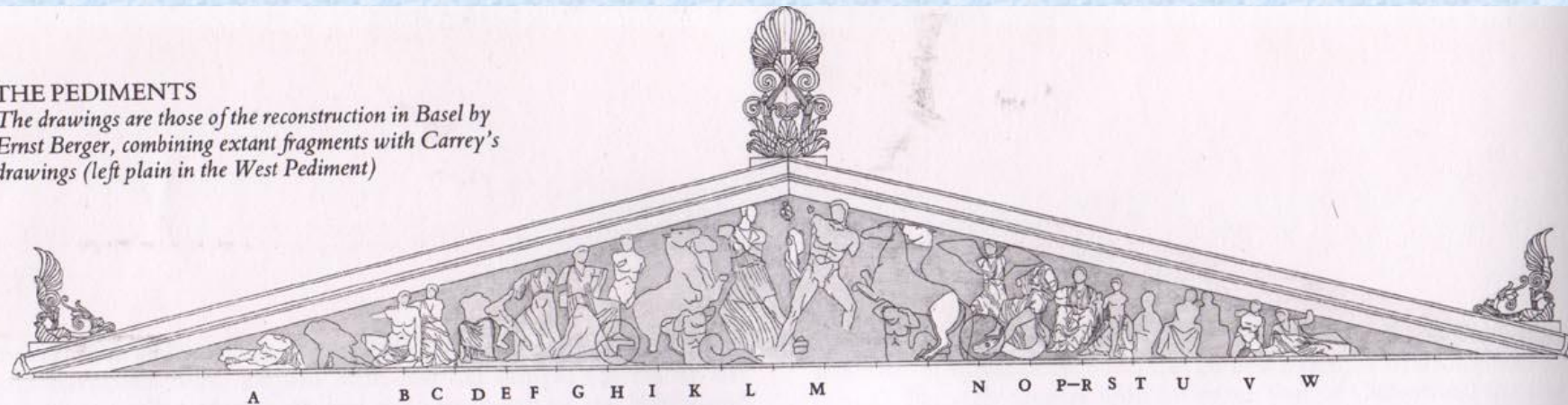
EAST

A-C – Helios (Sun) and chariot. D – Dionysos. E,F – Demeter and Kore. G – Artemis. a-c, i-k – conjectural chariot groups (Ares and Iris; Hermes and Amphitrite ?). d – Hephaistos. e – Hera. f – Zeus. g – Athena. H – Poseidon. K,L,M – Hestia, Dione, Aphrodite (?). N,O – Selene (Moon) or Nyx (Night) and chariot

Α και Δ αέτωμα : Γεννηση Αθηνάς και Έριδα Αθηνάς και Ποσειδώνα

THE PEDIMENTS

The drawings are those of the reconstruction in Basel by Ernst Berger, combining extant fragments with Carrey's drawings (left plain in the West Pediment)

WEST

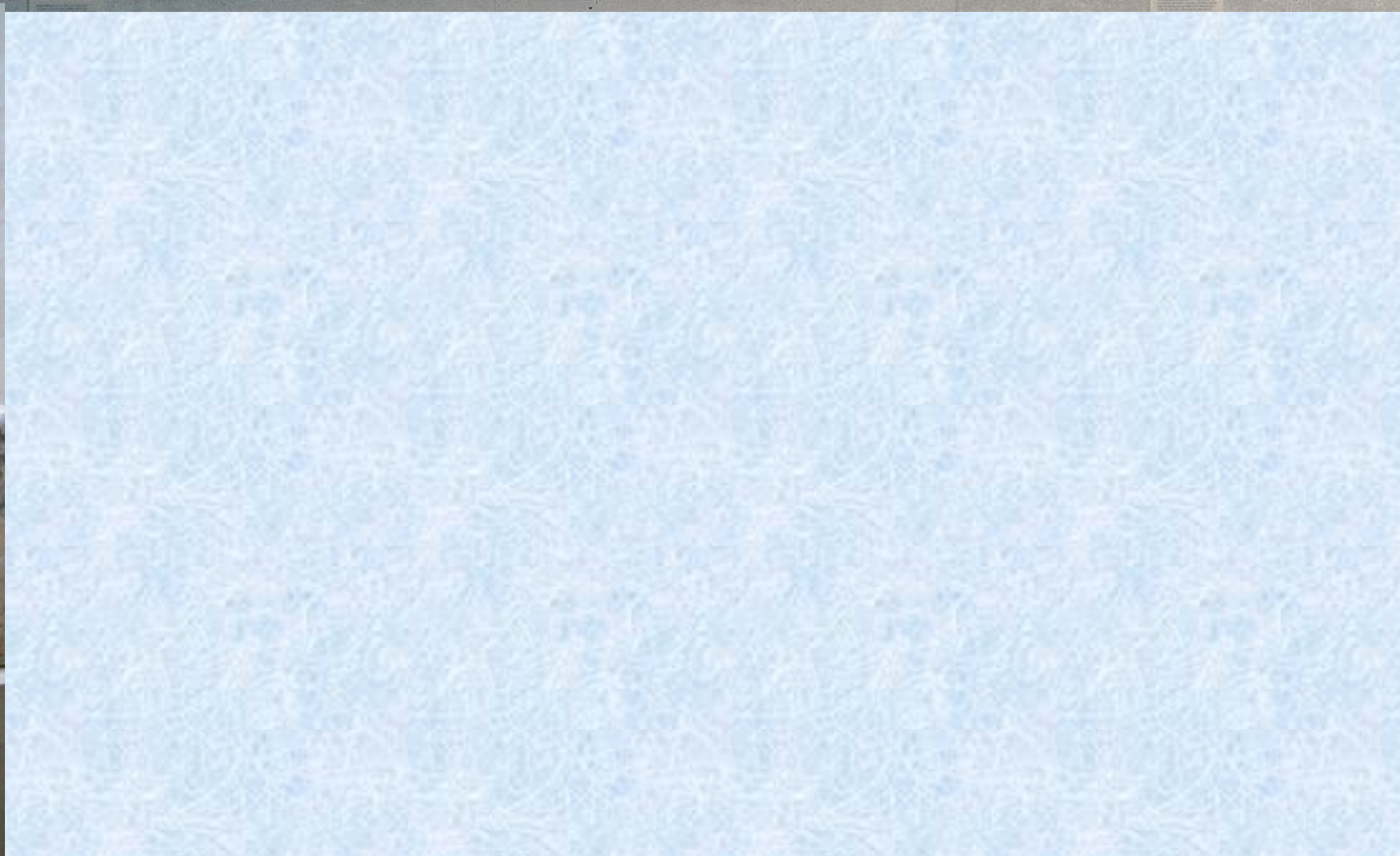
A – hero 'Ilissos'. B-F – Kekrops, his daughters and son (?). G – Nike. H – Hermes. I,K – Triton (?) supporting horses. L – Athena. M – Poseidon. N – Iris. O – Amphitrite. P,Q,R – woman with two children, Oreithyia (?). S-W – other Attic royalty or heroes.

Ανατολικό αέτωμα και μετόπες
Γέννηση Αθηνάς και Γιγαντομαχία

Μέγεθος μετοπών, και οπές εποχής Μ Αλεξάνδρου και Νέρωνα

Α αέτωμα: Αρμα Ηλιου, Διόνυσος

Copyright © Janice Siegel 1996

On the back of this figure, where they would not be seen, the artist has concentrated in the treatment of the hair. Compared with the front, the modelling is more delicate and the hair becomes real hair.

Α αέτωμα: Δήμητρα/Εστία, Διώνη, Αφροδίτη

ΒΑ γωνία

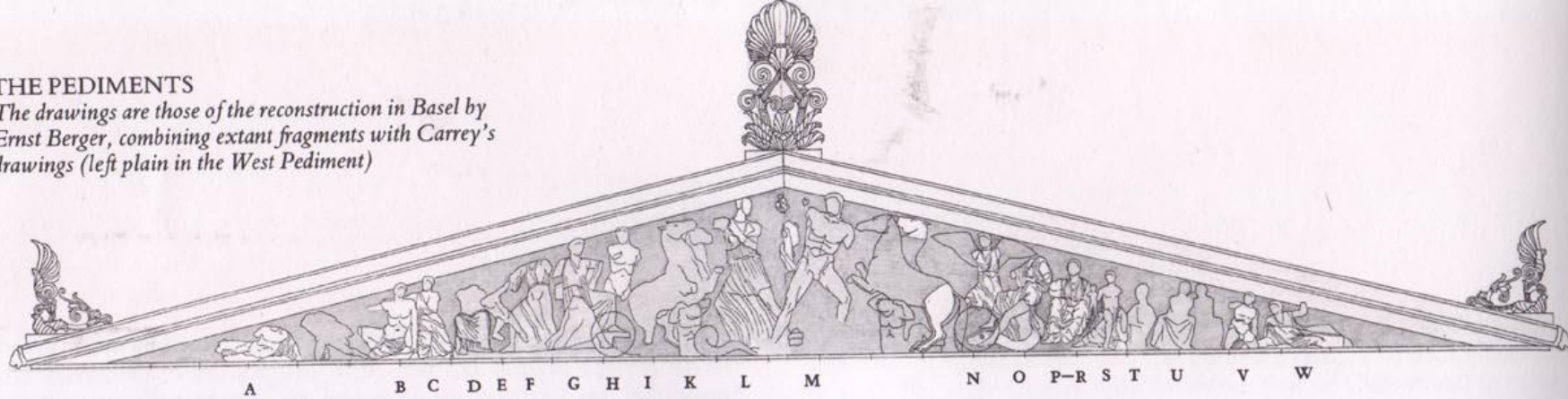
βλ. Λεοντοκεφαλές υδρορρόες

Προμόχθους με σταγόνες

THE PEDIMENTS

The drawings are those of the reconstruction in Basel by Ernst Berger, combining extant fragments with Carrey's drawings (left plain in the West Pediment)

WEST

A – hero 'Ilissos'. B–F – Kekrops, his daughters and son (?). G – Nike. H – Hermes. I, K – Triton (?) supporting horses. L – Athena. M – Poseidon. N – Iris. O – Amphitrite. P, Q, R – woman with two children, Oreithyia (?). S–W – other Attic royalty or heroes.

Δ αέτωμα – Έριδα Αθηνάς και Ποσειδώνα

Σχεδιαστική αναπαράσταση και εκμαγεία προτεινόμενης σύνθεσης

Fragment of a marble sculpture, likely a torso, showing detailed musculature and a draped garment. The figure is reclining on its side. The sculpture is displayed on a dark pedestal.

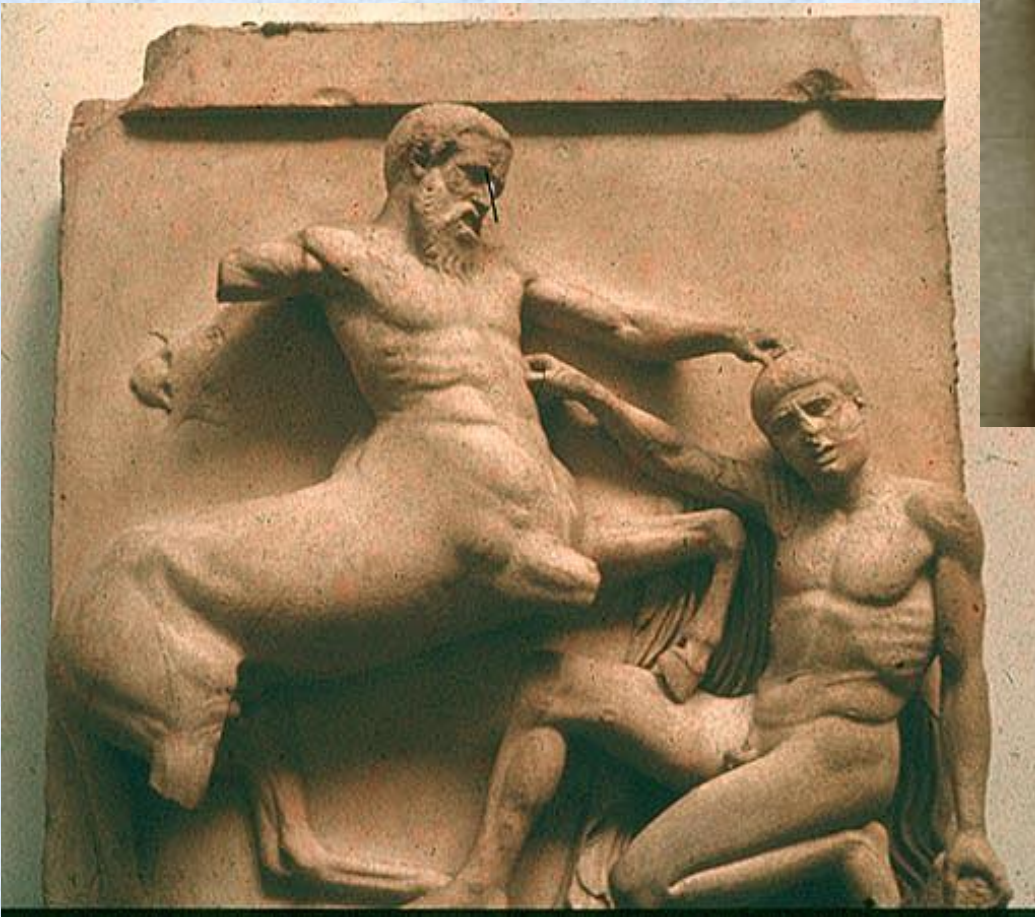
ΝΔ γωνία – μετόπες: Ιλίου Πέρσις («Ευαγγελισμός») και Κενταυρομαχία

Δ αέτωμα και μετόπες Αμαζονομαχίας

Μετόπες της Κενταυρομαχίας

Λεπτομέρειες από τη ζωφόρου του
Παρθενώνα

V. BM
28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

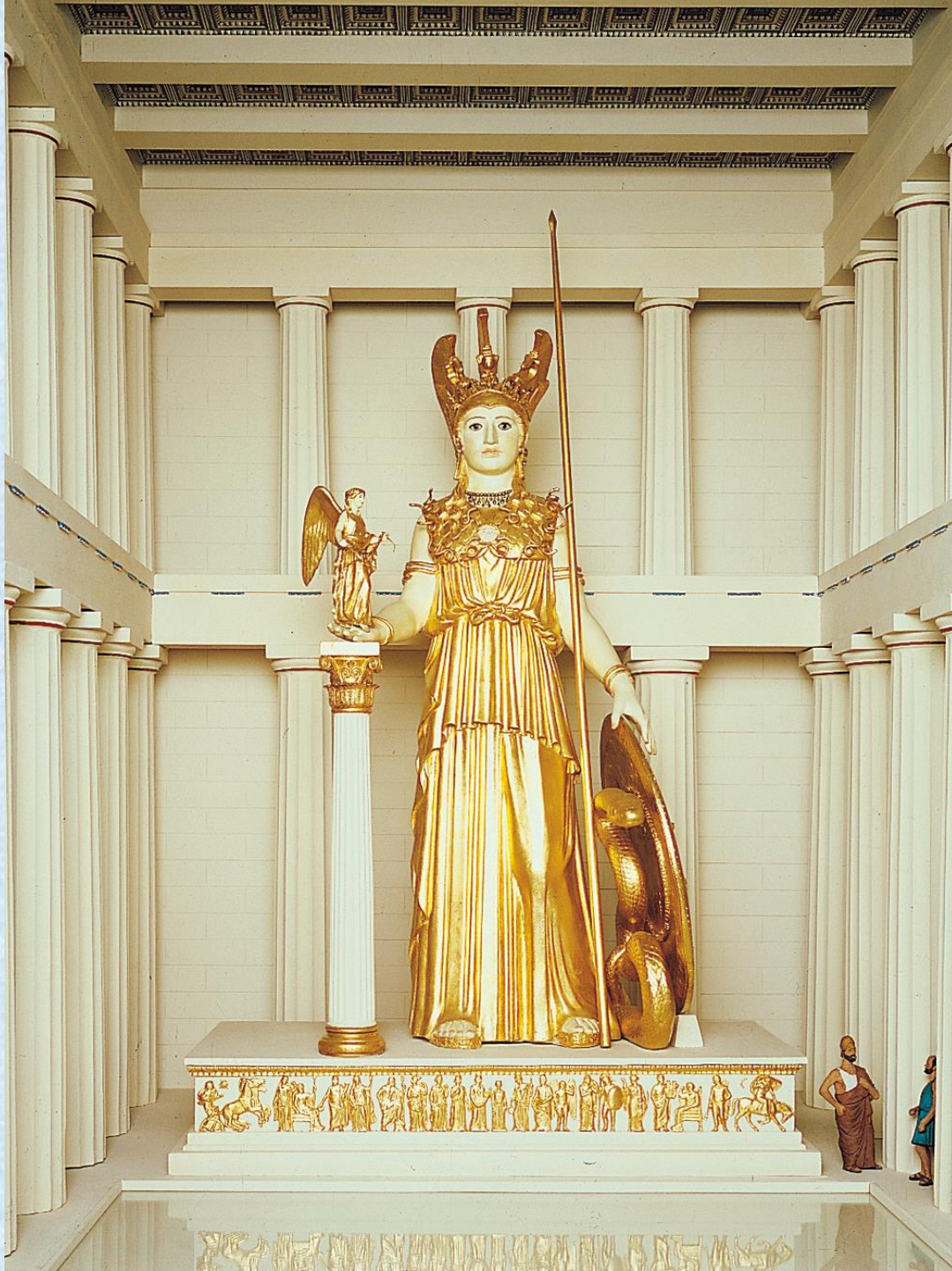

(MA 855)

Ζωφόρος
Παρθενώνα, η
παράδοση του
πέπλου

Αρχων βασιλεύς και
αγόρι-«αρρηφόρος»
Των πηγών

Αποκατάσταση του χρυσελεφάντινου
αγάλματος της Αθηνάς Παρθένου του
Φειδία
Royal Ontario Museum, Toronto

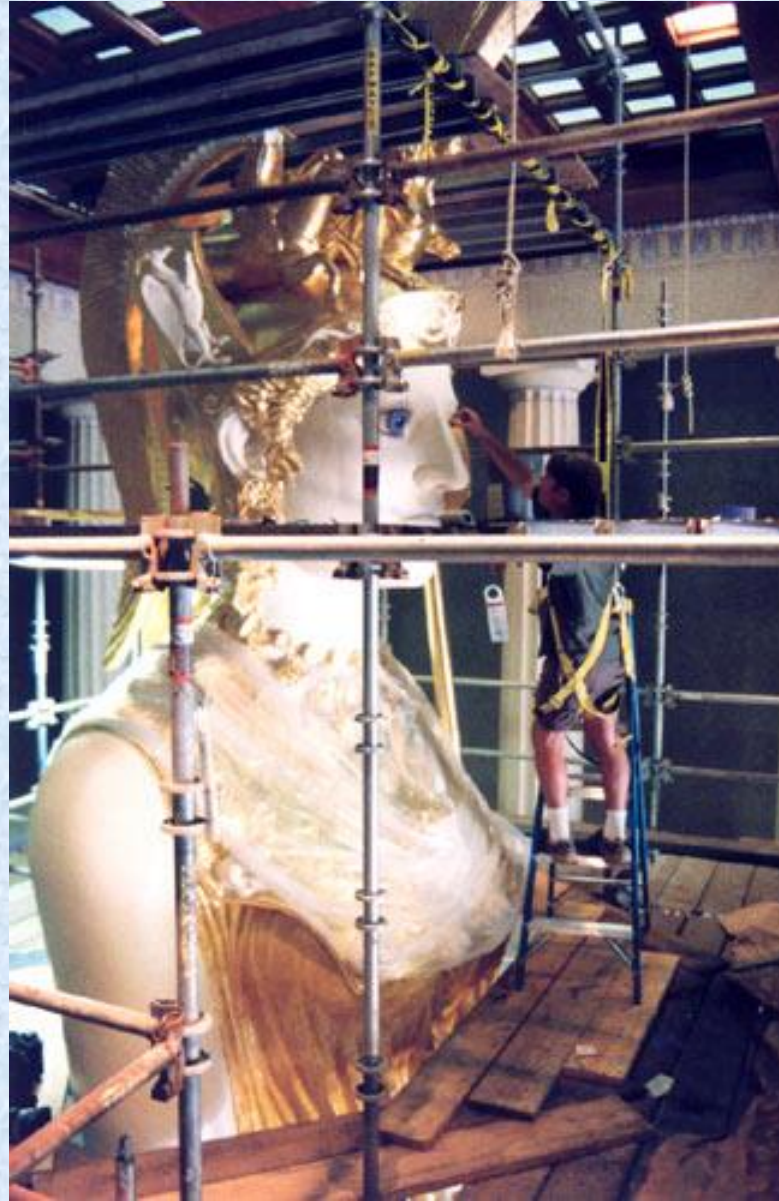

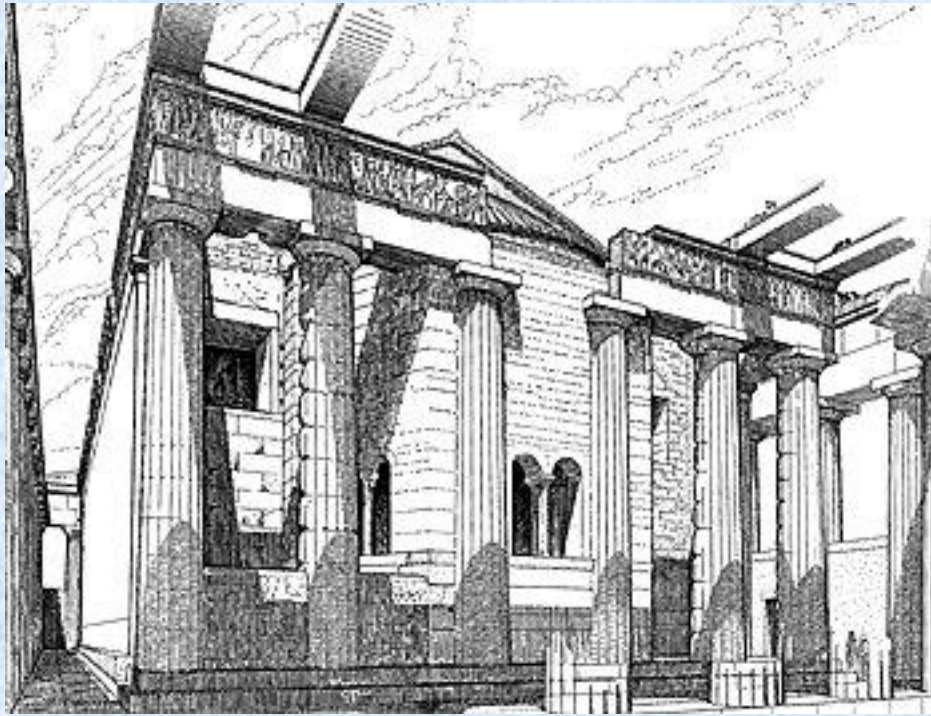
Αποκατάσταση του χρυσελεφάντινου
αγάλματος της Αθηνάς Παρθένου του Φειδία
Nashville, TN (1990) -12μ

Αθηνά Βαρβακείου
Ρωμ αντίγραφο του 2^{ου} αι μΧ
Περ 1,20μ

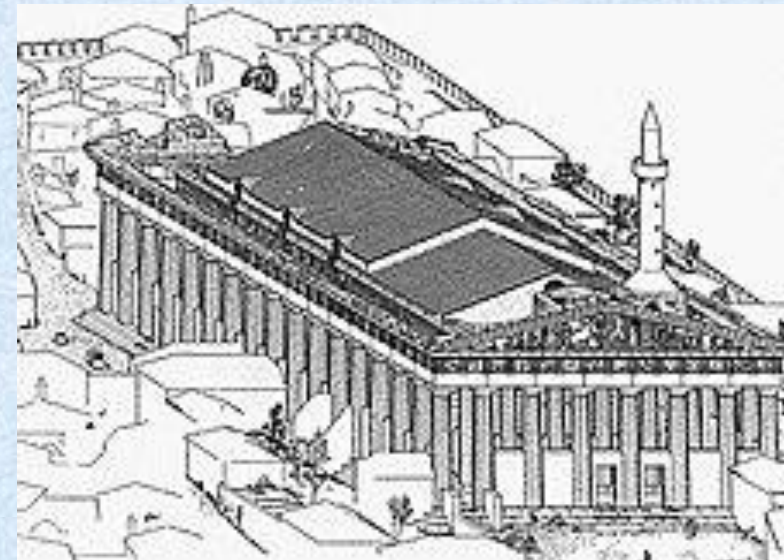
Η Αθηνά του Nashville

Ο Παρθενώνας ως εκκλησία
Μ. Κορρές

Ο Παρθενώνας ως οθωμανικό τέμενος
περ 17^{ος} αι
Μ. Κορρές

Η έκρηξη του Μοροζίνι, 26.9.1687

Ο Παρθενώνας με σκαλωσιές
Για τη μεταφορά των γλυπτών
Από τον Ελγιν, 1801

Βρετανικός ιμπεριαλισμός – νέοι «Βέρροι»:

Thomas Bruce 7th Earl of Elgin

“British Ambassador Extraordinary to the Sublime Porte of Selim III”

Διακόσμηση του Broomhall (έδρα του στη Σκωτία), φίλος του Sir W. Hamilton, WR Hamilton ως βοηθός του,

φιρμάνι «να μελετήσει,.. κάνει μετρήσεις και σχεδιάσει...κάνει εκμαγεία...ανασκάψει στα απορρίματα για επιγραφές και να πάρει μαζί του (από τις επιγραφές) τμημάτα με γράμματα ή μορφές χωρίς παρενόχληση από την την Ακρόπολη των Αθηνών»

George Gordon = Lord Byron “The Curse of Minerva” 1811 αλλά θαυμασμός του Καθ. Clarke, Cambridge και την αρπαγή της Καρυάτιδος από την Ελευσίνα...

Edward Dodwell επικριτής του Ελγιν «βανδαλισμός»

Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ – Λόρδος Βύρων

...

Έχω δει πολλούς πολέμους κι ερημώσεις να πληθαίνουν
κι άλλες τόσες τυραννίες να ανεβοκατεβαίνουν.

Απ' του Τούρκου τη μανία γλίτωσα και του Βανδάλου,
μα η χώρα σου έναν κλέφτη μου 'χει στείλει πιο μεγάλο.
Κοίτα, άδειος ο ναός μου, κατοικία ρημαγμένη,
και στοχάσου τι μιζέρια είναι γύρω απλωμένη.

Τούτα ο Κέκροπας, κι εκείνα τα 'χε ο Περικλής στολίζει,
κι ο Αδριανός τις Μούσες για να τις παρηγορήσει,
και ευγνώμονώ και όσους το ναό μου έχουν χτίσει,
μα ο Αλάριχος κι ο Έλγιν μ' έχουν άγρια συλήσει.

...

Και στο τέλος, μες στο τόσο το ανώνυμο το πλήθος,
θα βρεθεί κάποιος διαβάτης που θα έχει λίγο ήθος·
λυπημένος, βλέποντάς τα, άφωνος θ' αγανακτήσει,
θα θαυμάσει τα κλεμμένα, μα τον κλέφτη θα μισήσει.

Ω, καταραμένη να 'ναι η ζωή του και ο τάφος
και οργή να συνοδεύει το ιερόσυλό του πάθος.

Τ' όνομά του η Ιστορία δίπλα σ' εκείνού θα γράψει
του τρελού, που της Εφέσου το ναό 'χε κατακάψει.
Κι η κατάρα μου πιο πέρα απ' τον τάφο να τον πάει
και το μίσος αιωνίως και τους δυο να κυνηγάει.

Ο Ηρόστρατος και ο Έλγιν, και οι δυο ατιμασμένοι,
μα ο δεύτερος πιο μαύρος απ' τον πρώτο θ' απομένει.

Το 1799 ο Λόρδος Έλγιν διορίστηκε πρεσβευτής της Μεγάλης Βρετανίας στην Υψηλή Πύλη στην Κωνσταντινούπολη. Το 1800 έστειλε τεχνίτες του στην Αθήνα, η οποία αποτελούσε τότε τμήμα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Το συνεργείο είχε αρχικώς την αποστολή **να σχεδιάσει τα μνημεία και να λάβει εκμαγεία για τη διακόσμηση της έπαυλης του λόρδου στη Σκωτία**. Την εποχή εκείνη ο Έλγιν δεν είχε διανοηθεί τη δυνατότητα αφαίρεσης γλυπτών από την Αθηναϊκή Ακρόπολη.

Όταν τα διεθνή πολιτικά γεγονότα οδήγησαν την Τουρκία σε **συμμαχία με τη Μ. Βρετανία εναντίον της Γαλλίας**, ο Σουλτάνος έδειξε την εύνοιά του στον Έλγιν ως βρετανό πρεσβευτή, ο οποίος και άδραξε την ευκαιρία για να ωφεληθεί προσωπικά και ν' αποκτήσει μια τεράστια συλλογή από αρχαιότητες. Τότε έστρεψε την προσοχή του στα μνημεία της Ακρόπολης (κυρίως στον Παρθενώνα), στα οποία ήταν πολύ δύσκολο να πλησιάσει κανείς **και από τα οποία δεν είχε δοθεί ποτέ άδεια αφαίρεσης γλυπτών**.

Ταυτόχρονα, με άφθονα δώρα προς τους Τούρκους της Κωνσταντινούπολης και της Αθήνας και με **δωροδοκίες και εξαπατήσεις** ο Έλγιν **έπεισε τους Τούρκους προεστώτες της Αθήνας να σιωπήσουν** όσο τα συνεργεία του αφαιρούσαν τα τμήματα του γλυπτού διακόσμου του Παρθενώνα που είχαν επιλέξει. Ο Έλγιν ποτέ **δεν εξασφάλισε επίσημη άδεια** από τον ίδιο το Σουλτάνο για την αφαίρεση του γλυπτού και αρχιτεκτονικού διακόσμου του μνημείου, αφού μόνο εκείνος είχε τη δικαιοδοσία να παραχωρήσει τέτοια άδεια.

Thomas Bruce, 7th Earl of Elgin
Έδρα του, το ανάκτορο Broomhall
στη Σκωτία

Αντιθέτως χρησιμοποίησε με έντεχνο τρόπο μια **φιλική επιστολή του Καϊμακάμη, Τούρκου αξιωματούχου**, ο οποίος εκείνη την εποχή αντικαθιστούσε τον Μέγα Βεζίρη στην Κωνσταντινούπολη. Η επιστολή που **του δόθηκε ανεπίσημα ως χάρη, προέτρεπε τις Τουρκικές αρχές στην Αθήνα να επιτρέψουν στα συνεργεία του Έλγιν να σχεδιάσουν, να λάβουν εκμαγεία και να διενεργήσουν ανασκαφή γύρω από τα θεμέλια του Παρθενώνα, όπου ίσως βρισκόταν θαμμένη κάποια επιγραφή ή ανάγλυφο, με τον όρο ότι δεν θα βλάπτονταν με κανένα τρόπο τα μνημεία.**

Από το **1801 έως το 1804 τα συνεργεία του Έλγιν δρούσαν στην Ακρόπολη**, προκαλώντας σημαντικές ζημιές στα γλυπτά και το ίδιο το μνημείο, αποσπώντας και διαμελίζοντας ένα σημαντικό μέρος (**περίπου το ήμισυ**) από το **σωζόμενο γλυπτό διάκοσμο του Παρθενώνα, μαζί με ορισμένα αρχιτεκτονικά μέλη, όπως ένα κιονόκρανο και ένα σπόνδυλο από κίονα.** Σήμερα μεταξύ Αθήνας και Λονδίνου βρίσκονται διαμελισμένα πολλά τμήματα συχνά από το ίδιο γλυπτό.

Από τους **97** σωζόμενους λίθους της **ζωφόρου** του Παρθενώνα, οι **56** βρίσκονται στο **Λονδίνο** και οι **40** στην **Αθήνα**. Από τις **64** σωζόμενες **μετόπες**, οι **48** βρίσκονται στην **Αθήνα** και οι **15** στο **Λονδίνο**. Από τις **28** σωζόμενες μορφές των **αετωμάτων**, οι **19** βρίσκονται στο **Λονδίνο** και οι **9** στην **Αθήνα**.

Η **μεταφορά με πλοία** αυτών των ανεκτίμητης αξίας αρχαιοτήτων στην Αγγλία αντιμετώπισε δυσκολίες, αφού γινόταν από λιμάνι σε λιμάνι. Ένα πλοίο (MENTΩΡ) βούλιαξε και τα γλυπτά, ύστερα από παρατεταμένη έκθεση στην υγρασία των διάφορων λιμανιών, έφτασαν τελικά στη Βρετανία. Στο Λονδίνο μεταφέρθηκαν σε διάφορες αποθήκες, αφού ο Λόρδος Έλγιν είχε χάσει την περιουσία του, εξαιτίας των τεράστιων ποσών που δαπάνησε για τα συνεργεία του, τη μεταφορά των γλυπτών και τις δωροδοκίες των Τούρκων αξιωματούχων, έτσι ώστε να του είναι αδύνατο να τα στεγάσει σε δικό του χώρο. Έτσι ύστερα από την **υποθήκευση της συλλογής του από το Βρετανικό κράτος**, αναγκάστηκε να πουλήσει τα Μάρμαρα του Παρθενώνα στη Βρετανική Κυβέρνηση, η οποία και τα μετέφερε το **1816** στο **Βρετανικό Μουσείο**.

Πριν από αυτήν την τελική συναλλαγή είχε ανατεθεί σε **ειδική Εξεταστική Επιτροπή** να μελετήσει τα στοιχεία της υπόθεσης και τα πορίσματά της τέθηκαν υπόψη του Βρετανικού Κοινοβουλίου.

Κατά τη διάρκεια της Κοινοβουλευτικής συνεδρίας που έλαβε χώρα, ακούστηκαν πολλές φωνές που εξέφρασαν σκεπτικισμό και απόρριψη για τις ενέργειες του Έλγιν. **Ακόμα και σκέψεις για την επιστροφή των Μαρμάρων διατυπώθηκαν τότε για πρώτη φορά**. Ισχυρές ενστάσεις ακούστηκαν και εκτός Κοινοβουλίου, με θερμότερο υποστηρικτή τους το Λόρδο Βύρωνα.

You must understand what the Parthenon Marbles mean to us. They are our pride. They are our sacrifices. They are our noblest symbol of excellence. They are a tribute to the democratic philosophy. They are our aspirations and our name. They are the essence of Greekness.

— *Melina Mercouri* —

AZ QUOTES

re-ni-fi-ca-tion [ree-yoo-nab-fi-key-shuhn] = *the act of coming together again*

It's as simple a concept as it is a word. Time to bring them back!

